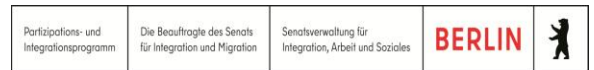




## بهاران خجسته باد

مرکز مشاوره برای ایرانیان و افغانستانی های مقیم برلین



کانون پناهندگان سیاسی ایرانی در برلین فرا رسیدن نوروز و آغاز سال ۱۴۰۱ را به همه تبعیدیان، پناهجویان، پناهندگان و مهاجران ایرانی و افغانستانی تبریک میگوید. امیدواریم که این سال با سلامتی، موفقیت و زندگی راحت تر برای همه همراه باشد.

شیوع پاندمی کرونا در سال گذشته نیز فعالیت های ما را دچار تغییراتی جدی کرد. همزمان اما ما شاهد افزایش عمومی تعداد پناهجویان تازه وارد در آلمان بویژه از افغانستان و کاهش ناچیز تعداد پناهجویان ایرانی بودیم!

در سال گذشته اما گریز از جمهوری اسلامی ایران همچنان ادامه داشت: ۲۶۹۳ ایرانی در آلمان تقاضای پناهندگی دادند، که نشان دهنده استمرار فشارهای سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و جنسیتی بر مردم ایران است. علاوه بر آن در این سال ۲۳۲۷۶ افغانستانی متقاضی پناهندگی در آلمان بودند. بویژه پس از قدرت گیری طالبان در این کشور موج فرار از این کشور افزایش چشمگیری پیدا کرد. در چند سال آتی وضعیت پناهجویان افغانستانی و در کنار آن دیگر پناهجویانی که در ترکیه، یونان و "راه بالکان" وضعیت بسیار نامناسبی دارند بعنوان یکی از مسایل جدی ما باقی خواهند ماند. در سال ۲۰۲۱ در مجموع ۱۴۸۲۳۳ پناهجوی جدید در آلمان تقاضای پناهندگی دادند که نزدیک ۴۶۰۰۰ نفر یا حدود ۴۵ درصد بیشتر از سال ۲۰۲۰ است. پناهندگان دو کشور ایران و افغانستان ۱۷.۵ درصد کل پناهندگان آلمان را در سال گذشته رقم می زنند.

وضعیت اسفبار حقوق بشر و نقض سیستماتیک آن در ایران، همچون ۴۳ سال گذشته، در سال پیش نیز ادامه یافت. برگزاری بی دادگاهها و صدور احکام ظالمانه علیه مخالفین، منتقدین و دگراندیشان، سرکوب، ضرب و شتم و شکنجه زندانیان، اعدام های پر شمار، سلب سیستماتیک حقوق زنان، دانشجویان، کارگران، جوانان، معلمان، اقلیت های ملی و قومی و جنسیتی و دینی... و بی کفایتی و درماندگی به اصطلاح مسئولان در برابر مسائل اقتصادی-معیشتی و بلایای طبیعی و زیست محیطی، همه و همه نشان دهنده آن است که تثبیت حقوق دموکراتیک در این سیستم میسر نیست و هم از اینروست که برای بسیاری راهی جز ترک کشور باقی نمی گذارد. معضل پاندمی و بی کفایتی رژیم حاکم بر ایران از طرفی، و جدی نگرقتن مقررات های بهداشتی از طرف بسیاری از مردم بر وخامت وضع افزوده است. آنچه اما در سال گذشته قابل توجه بود افزایش حرکت های اعتراضی در ایران است: اعتصابات بی شمار کارگران، اعتراضات گاه روزانه اقشار مختلف چه اقتصادی-معیشتی و چه سیاسی-اجتماعی نشانگر اوضاع نابسامان کشور است، جواب رژیم در بیشتر مواقع سرکوب، ارباب و زندان بوده است.

سیاست خارجی سردمداران رژیم ایران با انتخاب رئیس جمهور جدیدی در ایالات متحده آمریکا از طرفی و "انتخاب" یک جنایتکار علیه بشریت در ایران بعنوان رئیس جمهور وارد مرحله تازه ای می شود. این امر بر روی سیاست های رژیم با اروپا و بویژه آلمان نیز تاثیرگذار است. تحریکات هر دو طرف و میل به گفتگو و نوعی توافق را ولی می شود به وضوح مشاهده کرد. بنظر می رسد در چهل و سومین سالگرد تاسیس رژیم اسلامی در ایران بجز تبلیغات و راهپیمائی های سرگرم کننده چیز دیگری برای مباحثات به آن برای حاکمان باقی نمانده است. وخامت وضعیت حقوق بشر در ایران هیچ تغییر معناداری نکرده است. در این شرایط به نظر می رسد نگاه جامعه جهانی بیشتر به مشکلات سیاست های اتمی و امنیتی جمهوری اسلامی دوخته شده و نقض سیستماتیک و روزانه حقوق بشر در آن هم چنان به حاشیه رانده می شود. رژیم ایران تقریبین هر فعالیت جدی نیروهای دگر اندیش را از خارج هدایت شده و نافی امنیت کشور خوانده و آن را سرکوب و یا در نطفه خفه می کند. این امر وظیفه نهادهای مدنی - سیاسی و مدافع حقوق بشر از جمله کانون پناهندگان سیاسی را در پیگیری وضعیت فعالین دگراندیش دوچندان کرده است. فشار و تبعیض مضاعف نسبت به شهروندان افغانستانی مقیم ایران متأسفانه در سال گذشته نیز ادامه یافته است، حتی پس از قدرت گیری طالبان اخراج سیستماتیک افغانستانی ها از ایران ادامه دارد.

در خارج از کشور رژیم ایران سیاست های تهاجمی تری نسبت به مخالفین خود در پیش گرفته است. در سال گذشته چندین عملیات نیروهای جمهوری اسلامی علیه مخالفین کشف و خنثی شد. دستگاه های امنیتی و دیپلماتیک ایران در این اقدامات به مانند گذشته ازار مهم این تعرضات بودند. این امر سبب تشنجاتی میان اتحادیه اروپا، برخی دولت های کشورهای همجوار و جمهوری اسلامی ایران شده که همچنان ادامه دارد. آدم ربائی های رژیم، تلاش برای از بین بردن فیزیکی مخالفین و تهدید فعالین سیاسی و یا خانواده ای آنان از رویداد های سال گذشته بودند. رژیم ایران سعی در ایجاد لابی قوی و پر نفوذ در بسیاری از کشورهای اروپائی دارد. در بعد سیاسی نیز گزارشات متعددی از تهدیدهای دستگاه امنیتی بر ایرانیان فعال در خارج از کشور، از جمله در برلین و دیگر شهرهای آلمان، و فشارها و تضییقات بر خانواده های آنها در ایران در دست است. دستگاه تبلیغاتی رژیم و دولت جدید ایران در سال گذشته نیز تلاش تازه ای را برای "بازگشت ایرانیان" آغاز کرد، الویت رژیم ترغیب سرمایه داران به بازگشت و تزریق پول و سرمایه ایرانیان خارج از کشور" به اقتصاد ورشکسته رژیم است، که طبیعتاً به هیچ عنوان اثری از تضمین آزادی های سیاسی-اجتماعی در آن نیست. چنانکه برخی از کسانی که در یکی دو سال گذشته به ایران بازگشته اند (بویژه چندین نفر با تابعیت دوگانه) بازداشت، محاکمه و به زندان نیز محکوم شده اند. بوضوح می توان دید که رژیم ایران از شهروندان دوتابعیتی بعنوان گروگان برای معامله با دیگر کشورها استفاده می کند. در همین رابطه نمایندگان کانون چندین بار با مسئول حقوق بشر دولت آلمان ملاقات داشتند. در پائیز سال ۲۰۱۹ در استکهلم سوئد یکی از دست اندرکاران کشتار زندانیان سیاسی ایران در تابستان ۱۳۶۷ با تلاش نیروهای اپوزیسیون و بویژه زندانی سیاسی همان زمان به جرم جنایت جنگی و قتل عمد دستگیر شد. شروع دادگاه این فرد در ماه اوت سال گذشته به یکی از مهمترین مسائل نیروهای اپوزیسیون، بویژه دادخواهان، تبدیل شده است. انتظار می رود در اواخر بهار امسال حکم دادگاه صادر شود.

در سال گذشته مقاومت علیه این ناملایمات و تلاش برای بهبود وضعیت پناهندگان ایرانی و افغانستانی مقیم برلین، برای کانون پناهندگان و دیگر نهادهای مدافع حقوق پناهندگان و حقوق بشر، چون گذشته در اولویت قرار داشت: تعطیل شدن بسیاری از خوابگاه های موقت، امکان اقامت پناهجویان در خوابگاه های مناسب تر، بهبود نسبی امکانات برای یادگیری زبان آلمانی حتی در دوران پناهجویی و دسترسی به کارتهای استفاده از وسائل نقلیه عمومی با قیمت نازلتر، صدور کارت بیمه درمانی و استفاده از وسائل آموزشی در خانه در دوران پاندمی ... از جمله دستاوردهای این تلاش ها هستند، گرچه در عین حال نمی توان از مشکل شدن شدید ورود پناهجویان به آلمان، سیاست خشن اخراج پناهجویان و طولانی بودن دوران پناهجویی، شرایط بد زندگی در بسیاری از کمپهای پناهجویان و جایگزینی جیره غذا بجای پول نقد نام نبرد، که باعث اعتراضات از سوی پناهجویان در بسیاری از شهرهای آلمان شد. کانون ضمن پشتیبانی از خواست های آنان، تمام تلاش خود را در هماهنگی و همکاری با نهادهای مدافع حقوق پناهندگان، در جهت به رسمیت شناختن و تحقق خواستهای پناهجویان توسط نهادهای تصمیم گیرنده مبذول می دارد. در سال گذشته با توجه به پاندمی ترجمه بسیاری از قوانین، تصمیمات اداری و همچنین موازین بهداشتی از یک سو و ویژه گی های این موازین برای پناهجویان از سوی دیگر از کارهای مهم کانون بود، که سرعت از طریق کانال های مختلف، بویژه فضاها مجازی در اختیار فارسی و دری زبانان قرار می گرفت.

سیاست های پذیرش پناهجو در آلمان سخت شده اند. اگر از استثنای پناهجویان افغانستانی و سوریه ایی که اکثریت آنها کنترل شده به آلمان وارد شدند، بگذریم، پناهجویان زیادی امکان ورود به آلمان را نداشتند. نظامی تر کردن مرزهای اروپا و پاندمی دلایل اصلی این امر بودند. با وجود آمار وحشت آور پناهجویان کشته شده در مرزهای آبی اروپا مسئولین سیاسی این قاره در صدد هرچه بیشتر نظامی کردن مرزهای خود هستند. وضعیت اکثر اردوگاه های تجمع پناهجویان در شمال آفریقا، در یونان، در کشورهای شرق اروپا برای پناهجویان اسف انگیز و غیر انسانی است. ناگفته نماند که مقاومت هایی جدی نیز علیه این تصمیمات و "سخت گیری" ها، بویژه علیه این سیاست ها در برلین و دیگر شهرهای آلمان صورت گرفت. بویژه پس از آتش سوزی در کمپ موری در یونان و حوادثی که در مرز بلاروس-لهستان-آلمان اتفاق افتاد. با وجود پاندمی، چندین تجمع و تظاهرات در برلین برگزار شد، که کانون پناهندگان هم از سازمان دهندگان آن ها بودند. بزرگترین آنها تظاهرات "تقسیم ناپذیر" کوتاه پیش از انتخابات در آلمان بود. با شروع جنگ در اوکراین در چند هفته گذشته تعداد قابل توجهی از اوکراینی ها و یا کسانی که در این کشور زندگی می کنند، از جمله ایرانی ها، به آلمان وارد شدند. چگونگی وضعیت این گروه از پناهجویان ایرانی و امکان ماندن آنها در آلمان همچنان در دست بررسی است. کانون پناهندگان تا کنون با بسیاری از آنها در ارتباط مشاوره ای قرار گرفته است.

در سال گذشته هم در ایالت برلین و هم در سراسر آلمان انتخابات بود. در سطح ملی ائتلافی جدید و صدراعظم جدیدی بر سر کار آمده اند. هم در سطح سراسری و هم در برلین قول هایی برای بهبود وضعیت پناهجویان، بویژه کسانی که چند سال است در این کشور هستند و یا "تحمل" می شوند (دارندگان به اصطلاح دولدونگ) یا آسانتر شدن کسب تابعیت و یا پیوستن خانواده، داده شده است. پی گیری این وعده ها و همچنین دیگر خواست های محلی و یا سراسری در دستور کار کانون است.

از اوت سال ۲۰۱۰ با توافق سنات برلین مشاوره پناهجویان و افغانستانی های مقیم برلین نیز به عهده کانون گذاشته شد و کانون از آن تاریخ به مرکز مشاوره ایرانیان و افغانستانی های مقیم برلین تبدیل شد. مراجعه افغانستانی های مقیم برلین به کانون نسبت به شروع این پروژه افزایش مداومی داشته است. بخش مهمی از پناهجویان جدید در سال گذشته را افغانستانی ها و بویژه جوانان تنها تشکیل می دهند و این امر سبب افزایش فعالیت در این حوزه از کار ما شده است. خوشبختانه در چند سال گذشته نهادهای تازه ای برای افغان ها در برلین برای مشاوره پناهجویان به جمع نهادهای مشاوره ای - اجتماعی اضافه شدند که سبب راحت تر شدن زندگی روزانه برای تعداد بیشتری از پناهجویان و پناهندگان افغان شده است.

در سالی که گذشت کانون در همکاری با دیگر نهادهای مهاجرتبار و مدافعان پناهجویان چندین کنفرانس و جلسه تخصصی (همه آنلاین) برای بهبود وضعیت آنان سازماندهی و برگزار کرد. تعداد ایرانی ها و افغانستانی های برلین افزایش جدی پیدا کرده و این امر به نوبه خود باعث افزایش کار کانون شده است. در رابطه با دیگر فعالیتهای کانون می توان به ادامه همکاری در اولین مجمع علیه هموفوبی و اولین شورای مهاجران در سال گذشته اشاره کرد. در این سال ما و دیگر نهادهای مشاوره پناهجویان و مهاجرین چندین نشست (آنلاین) در میان خود و یا با متخصصین داشتیم. همکاری در شورای پناهندگان برلین نیز همچنان به طور موثر ادامه دارد. نماینده کانون در این شورا تا آخر ۲۰۲۱ برای ۵ سال به عنوان نماینده مستقیم این نهاد در شورای مشورتی دولت برلین برای مسائل پناهندگی و همپیوندی (انتگراسیون) بود. همچنین نمایندگان کانون بطور مستمر در شبکه های کار و تحصیل برای جوانان پناهجو، شبکه مراقبت از کیفیت مصاحبه ها و آمادگی برای متقاضیان پناهندگی و نشست های سراسری آموزگاران فارسی زبان در آلمان و اروپا شرکت دارند. شبکه برلینی علیه اخراج پناهندگان افغان که در پی حوادث ماه اوت به فعالیت برای پذیرش بیشتر پناهجویان تغییر کرد، همچنان فعال است. توضیح چگونگی پذیرش پناهجویان افغانستانی و خانواده آن ها پس از وقایع ماه اوت، تجمع چند روزه با دیگر نهادها در برابر وزارت خارجه آلمان برای تشدید پذیرش پناهجویان از دیگر فعالیت های ما بود.

در سال گذشته کمک به پناهندگان و پناهجویان ایرانی و افغانستانی مقیم برلین و همراهی آنان در ادارات و موسسات همچنان مهمترین عرصه کار ما بوده است، هرچند به علت پاندمی این خدمات بیشتر آنلاین و یا تلفنی انجام گرفتند. همراهی حدود ۱۰۰ نفر در ادارات و موسسات مختلف، حدود ۸۵۰ مشاوره حضوری شامل حدود ۱۶۰ مشاوره برای آمادگی تقاضای پناهندگی و مسائل مرتبط با آن، ۱۵۰۰ مشاوره تلفنی در برلین و حدود ۳۰۰ مشاوره تلفنی برای خارج از برلین و سازماندهی کورس زبان و گروه های خودیار در ماه هایی که این امکان موجود بود و حضور نمایندگان کانون در محل های زندگی پناهجویان، گویای بخشی از فعالیتهای روزانه ما در سال گذشته است. مشاوره و کمک از طریق پست الکترونیکی در این سال به حدود ۶۰۰ مورد رسید. این مهم بدون همکاری داوطلبانه بسیاری از یاران و همکاران کانون ممکن نبود. از همه همراهانمان در سال گذشته متشکریم.

کانون با پروژه های متعددی برای تسهیل هر چه بیشتر مشارکت و همپیوندی ایرانیان و افغانستانی ها در جامعه جدید فعالیت می کند. پروژه زنان، پروژه مدرسه فارسی، کلاسهای متعدد یادگیری زبان آلمانی و آشنایی با کشور آلمان، مشاوره برای تحصیل، کاریابی و ... از یک سو و جلسات متعدد و منظم سیاسی، فرهنگی و اجتماعی و همکاری منظم و مداوم کانون با دیگر نهادها، احزاب و سازمانهای آلمانی و غیر آلمانی از سوی دیگر، گوشه هایی از فعالیتهای سال گذشته کانون است. علاوه بر این به علت مشکل تر شدن پیدا کردن خانه مناسب، بویژه برای پناهجویان و پناهندگان، کارگروه ویژه ای در این رابطه در شورای پناهندگان برلین تشکیل شده که نماینده کانون نیز در آن شرکت دارد. حضور دانشجویان ایرانی در برلین قابل توجه است. مشاوره با بسیاری از آنان در موارد مختلف در سال گذشته از فعالیت های کانون بود. دو پروژه جدید در سال گذشته داشتیم، اولی در همکاری با موسسه آموزشی " آینده زنان" برای مشاوره تحصیلی و کاریابی و دومی پروژه راه یابی به شغل های اجتماعی همچون پرستاری، مددکاری یا مربی کودکان همراه با سه نهاد دیگر. در سازماندهی سومین کنفرانس سالانه نهادهای مهاجر تبار و مدافع پناهجویان در برلین (این بار آنلاین) و همچنین چهارمین سالگرد تاسیس اداره مور مهاجرت و همپیوندی برلین کانون فعالانه شرکت داشت.

کانون پناهندگان در سال گذشته سی و پنج ساله شد. با توجه به پاندمی متأسفانه امکان برگزاری مراسم حضوری را به این مناسبت نداشتیم. امیدواریم در سال جاری بتوانیم این مراسم را آنطور که می خواهیم برگزار کنیم و همچنین لوگو جدید کانون را نیز ارائه دهیم.

در مورد وضعیت تابعیت ایرانی ها در آلمان در سال گذشته شاهد موانع بوروکراتیکی، بویژه در مورد داشتن کار ثابت و نوع اقامتی که متقاضیان داشتند و بویژه سخت تر شدن چک امنیتی متقاضیان بودیم که در نشست های متعدد با مسئولین ادارات بخش ها، مسئول امور مهاجران در برلین و نمایندگان احزاب در پارلمان برلین آنها را مطرح و برای رفع آنها پیشنهاد های مشخصی ارائه کردیم. مشکل تر شدن آوردن خانواده از ایران و افغانستان و چگونگی صدور ویزای مخصوص در این رابطه از دیگر موضوعات کاری ما و مقامات رسمی ادارات بود. بعلت پاندمی و بسته بودن راه ها بسیاری از دانشجویان و یا کسانی که مسئله پیوند خانوادگی داشتند، نتوانستند به موقع وارد آلمان شوند. مشاوره های چندانی برای تسهیل این موارد داشتیم.

نمایندگان کانون در این سال در جلسات عمومی، در مصاحبه های مطبوعاتی و از طریق رسانه های ایرانی محلی یا سراسری در توضیح قوانین و امکانات جدید به جامعه ایرانی فعال بودند. خروج اجباری بسیاری از فعالان سیاسی از ایران و اقامت آنها در ترکیه، یونان، شمال عراق و یا در کشورهای "جاده بالکان" ابعاد جدیدی از کار را برای کانون در پی داشت. انبوهی از جلسات، مصاحبه ها، گزارش ها و نشست ها با مسئولان احزاب و نهادهای دولتی و غیر دولتی، و همچنین شرکت منظم در جلسات نهادهای حقوق بشری، پناهندگی و مهاجرین، موقعیت هائی بوده اند که به واسطه آنها دست اندرکاران و افکار عمومی با خواست ها و مشکلات ایرانیان و افغانستانی های مقیم برلین آشنائی بیشتری پیدا کنند و خواست های آنان مورد بررسی قرار گیرند.

برشمردن این نکات مانع از آن نمی شود که به مشکلات بزرگی که با آنها روبرو هستیم اشاره ای نکنیم. به عنوان نمونه بودجه مدرسه فارسی کانون از ابتدای سال ۲۰۰۷ کاملاً قطع شده است، ولی در سال گذشته علاقه به یادگیری در میان کودکان بیشتر شد و ما در سه مکان در برلین کورس های خود را ارائه دادیم، که در بسیاری از ماه ها آنلاین انجام گرفت. با تمام این مشکلات در سال گذشته برنامه ها و دوره های متعدد و جدیدی بویژه برای تازه واردین ایرانی و افغانستانی، زنان و همچنین مشاوره حقوقی رایگان برگزار شدند. به علت تعداد زیاد مراجعین، کانون به همکاران افتخاری برای همراهی پناهجویان بعنوان مترجم نیازمند است و دست کمک به سوی کسانی دراز می کند که چند ساعتی در هفته وقت داشته و به زبان های آلمانی و فارسی یا دری مسلط باشند. وبسایت و فیس بوک کانون در سال گذشته نیز مورد استفاده قابل توجهی قرار گرفت. اخبار و گزارشات مهم پناهندگی و مهاجران و گزارشات فعالیت های کانون در شبکه های مجازی برای عموم قابل دسترسی هستند. شیوع پاندمی و انتشار اخبار جدید مربوط به آن و وضعیت جدید در افغانستان به زبان فارسی-دری، مراجعه به کانال های مجازی کانون را بسیار افزایش داد.

علاوه بر وظایف روزانه فوق، کانون پناهندگان فعالانه علیه نقض روزانه و سیستماتیک حقوق بشر در ایران، که عامل اصلی فرار و آواره گی پناهندگان ایرانی است، فعالیت کرده و در سطوح مختلف سعی در برجسته کردن آن در مجامع ایرانیان و جوامع بین المللی، بویژه در رسانه های عمومی آلمانی، داشته و در این راستا حرکات اعتراضی متعددی را راساً و در بسیاری موارد در همکاری و اتحاد با دیگر نهادها، سازماندهی کرده است.

### **پناهندگان، تبعیدیان و مهاجران ایرانی،**

امیدواریم که مبارزات مردم ایران برای دموکراسی، آزادی و برابری روزی به ثمر نشیند و مردم کشورمان بهاران را در ایرانی دموکراتیک جشن بگیرند.

### **کانون پناهندگان سیاسی ایرانی- برلین**

(مرکز مشاوره برای ایرانیان و افغانستانی های مقیم برلین)

(مارس ۲۰۲۲ - فروردین ۱۴۰۱)